

Van Zweden gedenkwaardig in Matinee

Muziek Radio Filharmonisch Orkest

- Van Zweden zet symfonieorkest naar zijn hand.
- Anne Schwanewilms excelleert met rijke tonen.

AMSTERDAM Jaap van Zweden bouwt aan zijn carrière alsof de duvel 'm op de hielen zit. Koud begonnen als chef van de omroeporkesten laat hij zich al strikken door de Filharmonie van Vlaanderen. En een volgend persbericht rolt alweer binnen: aan de andere kant

van de oceaan ziet het Dallas Symphony Orchestra uit naar de komst van zijn nieuwe Amsterdamse chef. Die hyperactieve houding wreekt zich soms in flodderig uitgewerkte concerten, maar als Van Zweden op dreef is, hoort hij tot het betrekkelijk kleine clubje van dirigenten dat een symfonieorkest echt naar zijn hand kan zetten. De ZaterdagMatinee was een van die gedenkwaardige gelegenheden.

In het Amsterdamse Concertgebouw kneedde Van Zweden zijn Radio Filharmonisch Orkest voor de *Negende symfonie* van Schubert om tot een oudemuziekgezelschap. Ter ere van de première van de *Vierde symfonie* van Otto Ketting, een opdrachtwerk voor de

Matinee, hield hij de troepen strak bij elkaar. Richard Strauss' *Vier letzte Lieder* overgoot hij met het zwoel-kruidige parfum uit de periode van vlak na de oorlog.

Daarbij was Anne Schwanewilms zijn ideale sparringpartner. De Duitse sopraan combineert een van nature rijke toon met een vlekkeloze techniek. Zelfs als de koperblazers voluit spelen, doorklieft ze het orkestgewoel strak en feilloos gefocust. Dat biedt een dirigent grote vrijheid bij de keuze van zijn klankkleuren. In de versie van Van Zweden verschieten de harmonieën tergend traag van kleur en is er alle aandacht voor de teksten van Hermann Hesse en Joseph von Eichendorff. Aan Anne Schwanewilms

is het wel toevertrouwd hun gevoelens van hoop en gelatenheid op volle sterkte te laten binnenkomen. Naast de gerichtheid van een laserstraal heeft zij ook een donkergekleurd fluweel op haar palet en kan zij die schijnbare uitersten zelfs met elkaar verenigen.

Otto Ketting's nieuwe compositie dankt zijn vorm mede aan een fout in een encyclopedie. Die vermeldt een niet bestaande 'symfonie voor koperblazers en strijkers', waarop Ketting besloot het stuk alsnog te schrijven. De afwezigheid van houtblazers compenseert hij door milde hoorn- en trompetkoralen, ondersteund door een tuba die in lange noten een tegenstem blaast. Ketting

heeft met zijn *Vierde symfonie* een werk aan zijn oeuvre toegevoegd dat de mogelijkheden van zijn beperkte bezetting – die slechts bestond uit koperblazers en strijkers – kundig benut. Door een uitgekend gebruik van de solistische kwaliteiten van de musici is de symfonie een compositie geworden waarin de accenten in een orkest op een boeiende manier worden verlegd.

Bela Luttmer

Werken van Schubert, Richard Strauss, Otto Ketting. Anne Schwanewilms, Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Jaap van Zweden. Amsterdam, Concertgebouw, 14/4 (Radio 4: 17/4).